
Sportnota

Deventer Vitaal 2009- 2012

Gemeente Deventer
RS/SI/MM

Inhoudsopgave

	Pagina
Inleiding	3
1. Terugkijken	
1.1. Evaluatie sportnota 2003-2006	4
1.2. Resultaten 2003-2006	4
2. Vooruitblikken	
2.1. Kaders voor het sportbeleid	7
2.2. Ontwikkelingen	8
3. Visie op sport	
3.1. Inleiding	12
3.2. Thema's	13
4. Hoe pakken we het aan	
4.1. Sport en de rol van de gemeente Deventer	20
4.2. Vergroten sportdeelname	21
4.3. Kwaliteit sportbeoefening	23
4.4. Sportinfrastructuur	26
4.5. Vervolgtraject uitvoering en dekking	28

Inleiding

In het collegeprogramma 2005-2010 is over sport het volgende opgenomen: "Bewegen en sporten zijn belangrijk voor gezondheid en welzijn van jong en oud. Daarom blijven wij inzetten op het verder ontwikkelen van breedtesport en sportstimulering, waarbij de rol van het servicepunt, blijft bestaan. De sportnota (2003-2006) en het accommodatiebeleid voor sportverenigingen actualiseren we, met daarbij aandacht voor resultaat en nieuwe ontwikkelingen. Het sportaanbod van de Scheg willen wij op peil houden op basis van een goed onderbouwd meerjarenbeleidplan van de NV DOS."

Sport is voor veel mensen een plezierige manier om hun vrije tijd door te brengen. Door sport ontmoeten mensen elkaar. Sport is belangrijk voor mens en maatschappij. Regelmatig sporten vergroot het welzijn en de gezondheid van de sporter. Sport bevordert samenwerking, stelt normen en waarden en biedt mogelijkheden voor participatie en integratie. Ontwikkelingen op andere beleidsterreinen vragen om een integrale aanpak van sport en het zoeken naar mogelijkheden deze in gezamenlijkheid op te pakken.

De looptijd van de 'sportnota 2003-2006' is verstreken. Binnen de gemeente heeft in 2007 een evaluatie plaatsgevonden. De belangrijkste conclusies hiervan zijn opgenomen in deze nota en de uitkomsten hebben mede als basis gediend voor de voorliggende 'sportnota Deventer Vitaal 2009-2012'. In deze nota worden voorstellen gedaan om tot nieuw beleid te komen, met als doel:

- de sportdeelname te vergroten;
- de kwaliteit van sportbeoefening en de sportinfrastructuur te versterken;
- en aan te sluiten bij maatschappelijke ontwikkelingen en vragen vanuit de Deventer samenleving.

Bij het tot stand komen van deze sportnota is de sportwereld nauw betrokken geweest in de hoedanigheid van een klankbordgroep. Diverse sportverenigingen en de Sportraad hebben een afgevaardigde voor de klankbordgroep geleverd. Hedendaagse ontwikkelingen en knelpunten zijn besproken en de uitkomsten hiervan zijn meegenomen in de evaluatie.

De opbouw van de nota is als volgt:

- Het eerste hoofdstuk geeft een korte terugblik op de achterliggende periode;
- In het tweede hoofdstuk wordt vooruit gekeken, welke trends worden er landelijk en lokaal gesignaleerd;
- Vervolgens wordt in het derde hoofdstuk aangegeven in welke richting het sportbeleid van Deventer zich zal ontwikkelen;
- Waarna tenslotte in het vierde hoofdstuk nader is uitgewerkt hoe dat wordt aangepakt.

1. Terugkijken

In voorliggend hoofdstuk wordt teruggekeken op de sportnota 2003-2006 en de resultaten die hieruit kunnen worden afgeleid. Op basis van deze korte analyse kunnen de belangrijkste speerpunten voor de komende beleidsperiode worden vastgesteld.

1.1. Evaluatie sportnota 2003-2006

De oude sportnota stamt uit 2003, toen de reeds in omloop zijnde sportnota "Deventer in beweging" is geactualiseerd en verlengd tot en met 2006. Over de periode 2003-2006 heeft in 2007 een evaluatie plaatsgevonden.

In de sportnota 2003-2006 zijn drie doelstellingen geformuleerd:

- vergroten van de sportdeelname;
- kwaliteit van de sportbeoefening vergroten;
- kwaliteit van de sportinfrastructuur versterken.

De doelstellingen zijn uitgewerkt in thema's. De doelstellingen en thema's komen in de onderstaande evaluatie terug als onderwerp.

1.2. Resultaten periode 2003-2006

Ten aanzien van de periode 2003 – 2006 kunnen de volgende resultaten worden afgeleid.

1.2.1. Sportdeelname

Het team Kennis en Verkenning (KenV) van de gemeente Deventer heeft eind 2006 een onderzoek afgerond waarbij de sportdeelname van inwoners van Deventer van 18 jaar en ouder in beeld is gebracht. In 2006 is de sportdeelname van regelmatige sporters – sporters die tenminste maandelijks sporten - 65%, dit is een stijging van 22% t.o.v. 1997.

Van de regelmatige sporters sport 26% meer dan 2x per week, dit was in 1997 19%. 60% (was 58%) sport 1 à 2 keer in de week en 14% (was 23%) sport minder dan 1x per week. De frequentie van het aantal keren dat regelmatige sporters sporten is toegenomen. Vooral in de leeftijdsgroep 65+ is het percentage regelmatige sporters sterk gestegen van 21% in 1997 tot 58% in 2006.

Deelname	2006	1997
Sportdeelname regelmatige sporters	65%	43%
• 2x per week (of meer)	26%	19%
• 1 à 2 x per week	60%	58%
• Minder dan 1 x per week	14%	23%
Regelmatige sporters 65+	58%	21%

In de wijken 3 en 4 was in 1997 het aandeel regelmatige sporters beduidend lager dan in de andere wijken. Uit het onderzoek in 2006 blijkt dat het gemiddelde aandeel regelmatige sporters is toegenomen, maar in wijk 3 en 4 is het sterker toegenomen dan in de overige wijken (een toename van respectievelijk 31% en 25%, terwijl de totale toename gemiddeld 22% was).

1.2.2. Sportaccommodaties

Uit het onderzoek van KenV blijkt dat 81% van de sporters die regelmatig gebruik maken van een sportaccommodatie in Deventer tevreden tot zeer tevreden is over de accommodatie. 9% geeft een neutraal antwoord en 10% is ontevreden tot zeer ontevreden.

Ten behoeve van een vertaling van deze gegevens voor het toekomstige sportbeleid 2009 – 2012 is in de klankbordgroep een overzicht verstrekt van het aantal sporthallen en gymlokalen in Deventer (zoals ook is opgenomen in de Integrale Toekomstvisie Binnen- en Buitensportaccommodaties). Afgezet tegen landelijke kengetallen zijn (ruim) voldoende accommodaties aanwezig. Echter, uit de discussie is gebleken dat niet alle locaties worden gebruikt. Hiervoor zijn verschillende redenen aangegeven, zoals achterstallig onderhoud, veiligheid rondom de locatie en problemen met schoonmaak. Ook gebruik van gymlokalen bij scholen levert soms problemen op bij gemaakte afspraken (In het laatste geval zijn door de verhuurder NV DOS geen huurcontracten afgesloten).

De Sportverenigingen zijn van mening dat de capaciteit van sporthallen op papier voldoende is. Echter, in de praktijk kunnen er diverse knelpunten worden geconstateerd. Ten aanzien van de buitensport accommodaties hebben diverse sportverenigingen aangegeven behoefte te hebben aan kunstgrasvelden. Deze velden kunnen intensiever en frequenter door het jaar worden gebruikt. Ook kunnen deze velden beter worden ingezet voor sportactiviteiten, buitenschoolse opvang en sportstimulering.

De gemeente Deventer heeft (nog) geen specifiek beleid vastgesteld met betrekking tot het ontwikkelen van kunstgrasvelden. De klankbordgroep is van mening dat bij de ontwikkeling van sportlocaties, de sportverenigingen/ -organisaties daar in een vroegtijdig stadium bij betrokken moeten worden. Wanneer bij de ontwikkeling goed inzichtelijk is aan welke eisen een ruimte moet voldoen kan dat achteraf problemen en kosten voorkomen.

1.2.3. Sportinfrastructuur

Ten behoeve van de sportinfrastructuur is in de oude sportbeleidsnota ingezet op een drietal speerpunten:

- het versterken van de verenigingsstructuur van sportverenigingen;
- sportverenigingen stimuleren tot een actieve, marktgerichte, sociaal-maatschappelijke opstelling bij het creëren van een sportaanbod;
- het ontwikkelen van een ondersteuningsaanbod voor sportverenigingen.

Op deze punten zijn op onderdelen resultaten geboekt, bijvoorbeeld door het uitbreiden van de ondersteunende werkzaamheden van Sport Service (SS). Echter, over het geheel genomen zijn geen grote stappen gezet. Veel verenigingen kampen nog altijd met problemen, onder andere op het gebied van wet- en regelgeving, financiën, vrijwilligers en kader. Uit de discussie met de klankbordgroep blijkt dat de gemeente de sportverenigingen kan stimuleren door in de nieuwe sportbeleidsnota het beleid te herformuleren. Een mogelijkheid is om het begrip 'vitale sportvereniging' te introduceren.

1.2.4. Werkgelegenheid en sport

In de periode 2003-2006 is de werkgelegenheid afgenomen. Door veranderende wet- en regelgeving en geformuleerd beleid zijn ID-banen (In- en Doorstroombanen) en WIW-banen (Wet Instroom Werkzoekenden-banen) verdwenen. Bij Sport Service zijn hierdoor een 7-tal functies vervallen, die op projectmatige basis waren ingevuld, waar onder de buurtsportwerkers.

1.2.5. Topsport

In de periode 2003-2006 is de keus gemaakt in te zetten op de breedtesport. Hierdoor is geen specifiek beleid ontwikkeld op het gebied van topsport.

In discussie met de klankbordgroep blijkt dat vooral behoefte is aan het begeleiden van topsporttalenten. Hiervoor zijn veelal mogelijkheden binnen de bonden van de betreffende sport. Binnen Deventer zijn op dit gebied een drietal faciliteiten: de wiel- en atletiekschool bij het ROC en de Randstad Topsport Academie bij Saxion Hogeschool. Sporttalenten kunnen hier hun sport combineren met het volgen van onderwijs.

1.2.6. Sportevenementen

Het aantal sportevenementen in Deventer dat de landelijke publiciteit haalt is de laatste jaren teruggelopen, en er zijn zelfs een aantal aansprekende evenementen verdwenen dan wel noodgedwongen afgelast (waaronder het Alfred Vogel-toernooi, Bieze Triathlon en de Deventer IJsselcup). Dat is jammer, want naast de uitstraling op de jeugd heeft het ook een grote uitstraling op Deventer als stad. Sportverenigingen en de gemeente Deventer hebben beide een belang bij dergelijke evenementen.

1.2.7. Gezondheid en sport

Het project Buurtsportimpuls (BSI) is succesvol afgerond en heeft per januari 2006 een vervolg gekregen met een tweetal Buurt, Onderwijs en Sport (BOS) projecten in respectievelijk wijk 3 en 6 en wijk 2 en 4.

2. Vooruitblikken

Nadat in vorig hoofdstuk is teruggekeken wordt in het navolgende hoofdstuk nader ingegaan op de gevolgen die hieruit kunnen worden afgeleid alsmede de nieuwe kaders en ontwikkelingen die van invloed zijn op het toekomstig sportbeleid voor de gemeente Deventer.

2.1. Kaders voor het sportbeleid

In deze paragraaf worden in grote lijnen de kaders voor het sportbeleid op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau geschetst.

2.1.1. Rijksbeleid

De rijksoverheid heeft haar sportbeleid in 2005 vastgelegd in de nota "Tijd voor Sport; bewegen, meedoen en presteren" vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma wat daarbij hoort heet Samen voor sport. In de beleidsbrief van begin 2008 is door de staatssecretaris voor sport aangegeven welke dwarsverbanden er zijn/worden gelegd tussen het kabinetsbeleid en sport. Het kabinet vindt sport van groot belang voor de samenleving en steunt sport vooral om de maatschappelijke waarden waaraan sport een bijdrage levert. De maatschappelijke functie maakt sport gewild en kansrijk voor het realiseren van belangrijke kabinetsdoelen: op het gebied van preventie en gezondheid, jeugdbeleid, onderwijs, waarden en normen, integratie, wijken, veiligheid en internationaal beleid. Doelstellingen van het sportbeleid van de rijksoverheid voor de komende jaren zijn:

- 10% van de sportverenigingen is sterk genoeg om maatschappelijke taken uit te voeren;
- 20% meer talentvolle sporters – met en zonder handicap – heeft uitzicht op de top;
- Meer sporters met een handicap sporten en bewegen;
- Meer mensen voldoen aan de beweegnorm: 70% van de volwassenen, 50% van de jeugd.

2.1.2. Provinciaal beleid

De ambitie van de provincie Overijssel is beschreven in het coalitieakkoord "Vertrouwen, Verbinden en Versnellen 2007 - 2011". Resumerend kan worden gesteld dat wordt gestreefd naar een vitale samenleving, waar alle Overijsselnaren zich thuis voelen. Binnen één van de onderdelen van het coalitieakkoord is speciale aandacht geschonken aan de sociale infrastructuur en cultuur, waarbij met name de onderdelen senioren, vrijwilligers en sport nader zijn uitgewerkt.

De provincie geeft een extra impuls aan sportaccommodaties in Overijssel. Gemeenten kunnen hiertoe een eenmalige bijdrage van 5 euro per inwoner tegemoet zien, toe te voegen aan investeringen van gemeenten en particuliere initiatieven die betrekking hebben op realisatie of renovatie van sportaccommodaties. Gemeenten kunnen deze bijdrage uiteraard in gezamenlijke bovenlokale projecten investeren.

2.1.3. Lokaal beleid

Ten aanzien van het lokaal beleid kunnen een tweetal beleidsdocumenten worden onderscheiden die van belang zijn voor de vormgeving van het sportbeleid.

Deventer collegeprogramma 2005-2010

In het Deventer collegeprogramma 2005-2010 is over sport het volgende opgenomen: "Bewegen en sporten zijn belangrijk voor gezondheid en welzijn van jong en oud. Daarom blijven wij inzetten op het verder ontwikkelen van breedtesport en sportstimulering, waarbij de rol van het servicepunt, blijft bestaan. De sportnota (2003-2006) en het accommodatiebeleid voor sportverenigingen actualiseren we, met daarbij aandacht voor resultaat en nieuwe ontwikkelingen. Het sportaanbod van de Scheg willen wij op peil houden op basis van een goed onderbouwd meerjarenbeleidsplan van de NV DOS."

Structuurvisie 2004

De algemene uitgangspunten van de sociale structuurvisie (vastgesteld in 2004) zijn ook van toepassing op het gemeentelijk sportbeleid, te weten:

- eigen initiatief van burgers en instellingen;
- gebruik maken van de 'kracht van de stad';
- versterking van de regierol van de gemeente, zowel op beleids- als op uitvoeringsniveau;
- minder beleid, meer doen.

Deze uitgangspunten uit de sociale structuurvisie zijn uitgewerkt in een aantal prioritaire thema's en sporen. Per thema is aangegeven bij welke geformuleerde sporen de sport een rol kan hebben:

- Thema "Jeugd en onderwijs"
 - gebiedsgerichte ontwikkeling;
 - overlast gevende jongeren.
- Thema "Binden van het economisch en creatief potentieel aan Deventer"
 - een gezonde infrastructuur met een aantrekkelijke en vernieuwende programmering van activiteiten en voorzieningen op de terreinen cultuur, sport en leisure;
 - het versterken van promotie en toerisme.
- Thema "Zorgvragers (ouderen, mensen met een beperking, etc.) in stad en dorp"
 - verschillende niveau's van wonen, zorg en welzijn worden binnen woonzorgzones aangeboden, waardoor burgers zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen;
 - het behouden en versterken van collectieve voorzieningen voor zorgvragers.
 - samenhang in voorzieningen met de ruimtelijke, economische en veiligheidspijler;
 - het ontwikkelen van accommodaties die flexibel (aanpasbaar) zijn en meerdere functies (kunnen) huisvesten;
 - een openbare ruimte (schoon, heel en veilig) die mogelijkheden biedt voor ontmoeting zonder overlast voor anderen.
 - bevorderen van sociaal burgerschap;
 - stimuleren dat (uitvoerende) instellingen hun prioriteit leggen bij ontmoeting, vroegtijdig signaleren en preventie, en zelfredzaamheid om het sociale verband tussen burgers te bevorderen;
 - het organiseren en faciliteren van mantelzorg en vrijwilligerswerk;
 - uitwerken van een integraal arbeidsmarktbeleid.

In aanvulling op beide bovengenoemde beleidsdocumenten bieden de "Wet Maatschappelijke Ondersteuning", de notitie "Jeugdbeleid" en de nota "Lokaal gezondheidsbeleid 2008-2011" belangrijke kaders en aangrijpingspunten voor het gemeentelijk sportbeleid.

2.2. Ontwikkelingen

De volgende relevante trends en ontwikkelingen zijn van invloed op het toekomstig sportbeleid in de gemeente Deventer. Het betreft zowel demografische, maatschappelijke als ook sporttechnische trends en ontwikkelingen.

2.2.1. Demografische ontwikkelingen in Deventer

In 2020 is de bevolking van Deventer met 10% toegenomen t.o.v. 2006. Het aantal 65-plussers neemt in dezelfde periode zelfs toe met 30%.

2.2.2. Ontwikkelingen in sportgedrag

Naast demografische ontwikkelingen zijn ook andere trends van invloed op het sportgedrag en de behoefte aan sportactiviteiten. De belangrijkste trends die landelijk worden gesignaleerd worden genoemd.

Vrijtijdsbesteding en kwaliteit

In de afgelopen periode is het aanbod van vormen van vrijetijdsbesteding enorm toegenomen. Sport heeft daardoor meer concurrentie gekregen van de vele andere mogelijke vormen van vrijetijdsbesteding. De keuze op de vrijetijdsmarkt is dan ook groot. Hierdoor voelen mensen zich in veel gevallen niet meer zo sterk betrokken bij organisaties waardoor het moeilijker wordt om leden vast te houden. Zo hebben jongeren in de leeftijd van 13-19 jaar veel andere interesses en bezigheden (bijbanen, uitgaan, school) waardoor zij moeilijk te behouden zijn voor een sportvereniging. Sport komt heel vaak op de tweede plaats.

Daarnaast staat meer kwaliteit en het opdoen van nieuwe ervaringen hoog op de wensenlijst als het gaat om vrijetijdsbesteding. Dit heeft tot gevolg dat het 'zapp-gedrag' van de consument tussen diverse vormen van vrijetijdsbesteding groot is. Men wisselt snel van evenement, activiteit of vereniging, heeft een korte spanningsboog en is zoekende. Dit is ook terug te zien in het feit dat bepaalde outdoor-sporten steeds populairder worden. Voorbeelden daarvan zijn mountainbiken, skaten, skeeleren, beachvolleybal en klimmen (ook met kunstmatige klimwanden of klimobjecten). Daarnaast blijven buitensporten als lopen, fietsen en watersporten populair.

Maar ook binnen de traditionele sportbeoefening zijn de mogelijkheden toegenomen (keuze in tijdstip, duur activiteit, prijs en het groepsverband). Deze mogelijkheden en keuzen komen niet altijd overeen met de verplichtingen die veelal voortkomen uit het beoefenen van met name teamsporten binnen de georganiseerde sport (vaste trainingstijden, competitie-schema, verplichtingen naar teamgenoten etc.). In aanvulling op de traditionele verenigingssport kunnen we dan ook constateren dat de individuele c.q. ongeorganiseerde sport meer en meer in opkomst is. Om tegemoet te komen aan deze 'nieuwe' sportbehoefte voorzien gemeenten enerzijds zelf in een aanbod aan sportieve recreatie-activiteiten en sportactiviteiten in de wijk ten behoeve van de ongeorganiseerde sport. Anderzijds spelen ook commerciële partijen in op de wens van de individuele sporter om zelf te kunnen bepalen *waar* en vooral *wanneer* hij beweegt c.q sport beoefent. Dit is duidelijk terug te zien in de toename van het commerciële sportaanbod in Nederland.

Individualisering

Een groot aantal teamsporten heeft de afgelopen jaren te maken gekregen met een afnemend ledental. Grote uitzondering op deze ontwikkeling vormt landelijk gezien alleen de hockeysport. Het NOC*NSF is van opvatting dat dit te maken heeft met de behoefte van sporters om hun eigen tijd in te delen, waardoor er een verschuiving optreedt naar de individuele, ongeorganiseerde sportbeoefening. Onderstaand een overzicht van NOC*NSF ledenontwikkeling bij aangesloten sportbonden:

Sportbond	Ledengroei 2006-2007
Nederlandse Golf Federatie	8,4%
Koninklijke Nederlandse Hockey Bond	5,3%
Nederlandse Triatlon Bond	31,0%
KNBLO (wandelsport organisatie)	10,8%
Nederlandse wandelsportbond	7,7%
Nederlandse Toer Fiets Unie	4,8%
Koninklijke Nederlandse Wielren Unie	5,5%

Uit het overzicht valt af te lezen dat landelijk gezien hockey de enige teamsport is die is gegroeid, de overige sporten worden individueel beoefend. Op lokaal niveau kan worden geconstateerd dat ook de zeil- en roeisport de laatste jaren een kleine maar geleidelijke groei heeft doorgemaakt. De toename van de teamsport hockey wordt grotendeels verklaard door de verandering van het imago van deze sport en de behoefte van ouders om kinderen in een veilige en gezellige omgeving te laten sporten. Ook de vele initiatieven die de hockeyverenigingen in het land ontplooiën daar waar het gaat om samenwerking met maatschappelijke partners (kinderopvang, huiswerkbegeleiding etc.) dragen bij aan de populariteit van de hockeysport.

Ten aanzien van de individuele sporten golf, tennis en wandelsport kan worden vastgesteld dat deze sporten tot op hoge leeftijd kunnen worden beoefend. De groeiende groep ouderen heeft dan ook bovengemiddelde interesse voor deze sporten. Het is namelijk een misvatting dat de sportende senioren allemaal lid worden van een sportvereniging. Ouderen sporten vaak in ongeorganiseerd verband zoals fietsen, wandelen, nordic walking en zwemmen.

2.2.3. Gevolgen voor verenigingen en accommodaties

De veranderende beleving van sport heeft niet alleen gevolgen voor de individuele sporter maar ook voor de eisen die aan verenigingen en accommodaties worden gesteld.

Knelpunten sportverenigingen

Sportverenigingen hebben steeds vaker te maken met problemen. Met name de kleinere sportverenigingen hebben steeds meer moeite om te kunnen beschikken over voldoende vrijwilligers en een evenwichtig bestuurlijk kader. Ook de veranderende rol van sport binnen het maatschappelijk middenveld stelt nieuwe eisen aan de sportvereniging en aan de mensen die deze verenigingen leiden en ondersteunen.

Uit de verenigingsmonitor van NOC*NSF blijkt dat acht op de tien verenigingen landelijk te maken heeft met knelpunten, de vier meest genoemde zijn:

- voldoende kwalitatief en kwantitatief bestuurlijk en sporttechnisch kader en overige vrijwilligers (35%);
- ledenontwikkeling / terugloop aantal leden (25%);
- accommodatieproblemen (15%);
- financiële knelpunten (13%);
- overige problemen (12%).

Doordat verenigingen enerzijds te maken hebben met een toenemend tekort aan vrijwillig kader en anderzijds gedwongen worden bij te blijven als het gaat om door wet- en regelgeving (bij eigen accommodaties: richtlijnen voor o.a. legionella-bestrijding, sociale-hygiëne, bij werkgeverschap betaalde krachten/trainers o.a. specifieke financiële, fiscale en arbeidsrechtelijke kennis) zijn veel sportverenigingen gedwongen te gaan samenwerken of zelfs te fuseren.

Sportaccommodaties

Een belangrijke randvoorwaarde om te kunnen sporten zijn goede sportvoorzieningen. Afstand en bereikbaarheid tot en van de voorziening spelen ook een belangrijke rol. Bij nieuw te ontwikkelen voorzieningen wordt multifunctionaliteit en de combinatie met andere voorzieningen (welzijn, opvang, zorg) steeds belangrijker. Een ander aspect is het meer en meer toepassen van kunstgras. De sporttechnische grenzen van bespelen zijn daardoor vrijwel verdwenen, de organisatorische capaciteit bepaalt de grenzen.

2.2.4. Relatie tussen sport en gezondheid

De relatie tussen sport en gezondheid wordt steeds meer benadrukt. Landelijk heeft ongeveer 1 op de 6 kinderen overgewicht, het aantal te dikke kinderen neemt ieder jaar met 1% toe (GGD). In Nederland lijdt 44% van de inwoners aan overgewicht en 10% is zwaarlijvig. Door overgewicht neemt het gezondheidsrisico toe, denk aan bijv. hoge bloeddruk, hart- en vaatziekten, diabetes, gewrichtsklachten en psychische problemen.

De rijksoverheid en NOC*NSF willen dan ook graag dat het aantal actieve sporters groeit, en zij bevorderen het actief bewegen van mensen in onze samenleving middels beleidsnota's, campagnes en stimuleringsmaatregelen zoals de breedtesportimpuls, de regeling Buurt-Onderwijs-Sport en de BOS-impuls. Zo heeft de tijdelijke stimuleringsmaatregel Buurt-Onderwijs-Sport de gemeente de afgelopen jaren ondersteunt bij de aanpak van achterstanden, op het gebied van gezondheid, welzijn, onderwijs, opvoeding, sport of bewegen, van kinderen-jongeren in de leeftijd van 4-19 jaar.

De rijksoverheid en NOC*NSF hebben zich als doel gesteld om een toename van 4 naar 5 miljoen georganiseerde sporters te bewerkstelligen. Deze ambitie is alleen mogelijk als er een aanzienlijk bedrag aan middelen wordt ingezet. Het Sociaal Cultureel Plan Bureau is van opvatting dat het aandeel oudere sporters nog kan stijgen (als gevolg van de vergrijzing). Echter, zonder extra beleidsinspanningen zal de totale sportdeelname stabiliseren en zullen verenigingsporten mogelijk verder krimpen.

3. Visie op sport

De resultaten van de evaluatie van het bestaande sportbeleid, alsmede relevante trends en ontwikkelingen die het toekomstig sportbeleid zullen beïnvloeden, hebben aan de basis gestaan van de in dit hoofdstuk gepresenteerde "Visie op sport". Deze visie gaat nader in op de vraag: "Wat wil de gemeente Deventer hebben bereikt met het sportbeleid aan het eind van de periode 2009-2012?".

3.1. Inleiding

Mensen, inwoners van Deventer, jong en oud, sporten alleen of in groepsverband, voor de lol, in recreatief of in competitieverband. Ze doen dat omdat ze het leuk vinden, omdat ze in contact komen met anderen, ze daardoor in beweging zijn en/of omdat het bijdraagt aan een gezonde levensstijl.

Visie:

"Sport draagt bij aan het welzijn en gezondheid van mensen en vergroot de betrokkenheid bij de maatschappij. Het biedt kansen om mensen te laten participeren en te integreren en daardoor de leefbaarheid in wijken te vergroten.

Binnen de maatschappij wordt sport een steeds belangrijker economische factor. In sport wordt steeds meer geïnvesteerd door organisaties en bedrijven. Het sportaanbod wordt vergroot door commerciële aanbieders. Kortom, de mogelijkheden om te sporten nemen toe. Hierbij komt dat de gemeente in het beleidsplan toerisme en recreatie kansen gericht op de recreatieve sportmarkt wil versterken. Commerciële aanbieders van sport leveren inmiddels een wezenlijke bijdrage aan de sportdeelname binnen Deventer. Hun doelgroep is in staat een zodanige bijdrage te leveren dat een commerciële sportaanbieder zichzelf financieel kan redden. Daarnaast hebben bedrijven en instellingen de sport en met name de georganiseerde sport ook als middel gekozen om exposure te behalen via sponsoring. Verenigingen kunnen zich daardoor beter ontplooiën en extra activiteiten ontwikkelen.

Topsport heeft uitstraling op en stimuleert jongeren om te gaan sporten. De gemeente kiest niet voor een brede ondersteuning van topsport. Binnen de stad zijn faciliteiten aanwezig om aankomend topsporters te ondersteunen en via sportbonden zijn mogelijkheden om dat zowel binnen als buiten Deventer te realiseren. Ook liggen mogelijkheden voor ondersteuning bij het NOC*NSF. Wel ondersteunt de gemeente initiatieven om (inter)nationale sportevenementen in de stad te organiseren.

Ingezet wordt met name op de breedtesport en bewegen. Het resultaat is, dat in 2012 de sportdeelname onder alle inwoners van Deventer is vergroot. Ook dient aan het eind van deze periode worden vastgesteld of er een diversiteitsbeleid is gevoerd (een passend sportaanbod waarmee een diversiteit aan doelgroepen kan worden bediend). Indien nodig zijn acties geïnitieerd om het diversiteitsbeleid te ondersteunen en het sportaanbod hierop aan te passen. Ook wordt ingespeeld op de trend om meer individueel en ongeorganiseerd te sporten.

De gemeente Deventer hecht veel waarde aan een goed ontwikkelde, kwantitatieve én kwalitatieve lokale sportinfrastructuur. Dit geldt zowel ten aanzien van de aan te bieden voorzieningen, de instandhouding en versterking van het verenigingsleven als ten aanzien van laagdrempelige tarieven die de bereikbaarheid en toegankelijkheid van sportaccommodaties voor alle inwoners moeten waarborgen.

3.2. Thema's

De gemeente Deventer richt zich in haar beleid op de software en de hardware, met andere woorden op enerzijds de sporters en de mensen in de organisaties die sport en bewegen mogelijk maken en anderzijds "de stenen" (voorzieningen en infrastructuur). De visie wordt onderstaand uitgewerkt en is opgebouwd aan de hand van een aantal hoofdthema's, te weten:

1. focus op kerntaken;
2. nadruk op jeugd, ouderen en mensen met een beperking;
3. bevorderen gezonde leefstijl;
4. breedtesport en prestatieve sport boven topsport;
5. vergroten van samenwerkend vermogen;
6. basisvoorzieningenniveau;
7. uitgebalanceerd aanbod;
8. multifunctionaliteit en clustervorming;
9. aandacht voor alle kernen.

Deze hoofdthema's zijn in hoofdstuk 4 uitgewerkt in concrete doelen en actiepunten.

1. Focus op kerntaken

De gemeente Deventer is zich bewust van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid voor het blijvend in stand houden van een goed ontwikkeld sportvoorzieningenniveau voor wat betreft de soft- en de hardware. Om aan deze verantwoordelijkheid gestalte te geven kiest de gemeente nadrukkelijk voor een sterke regierol.

Naast het implementeren van de gemeentelijke ambities en doelstellingen door middel van beleidsvorming, beleidsontwikkeling en beleidsevaluatie, heeft de gemeente op onderdelen ook uitvoerende taken en verantwoordelijkheden om erop toe te zien dat het sportbeleid ook in de praktijk op een goede manier ten uitvoer wordt gebracht.

De grenzen van de gemeentelijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid worden gevormd door de definitie van de gemeentelijke kerntaken. Deze kerntaken geven immers aan welke rol de gemeente wenst in te nemen en wat zij wel en wat zij niet tot haar verantwoordelijkheid rekent. De omvang en reikwijdte van de kerntaken verschilt per gemeente, afhankelijk van de ambities en de gewenste mate van betrokkenheid. Zo wenst de ene gemeente zoveel mogelijk uitvoerende taken op afstand te plaatsen en louter op regiebasis invloed aan te wenden, terwijl een andere gemeente er bewust voor kiest zoveel mogelijk taken in eigen hand te houden.

Rekening houdend met de huidige situatie en de uitgangspunten die uit de inventarisatie naar voren zijn gekomen worden de **gemeentelijke kerntaken** voor de gemeente Deventer als volgt geformuleerd:

- Het zorgdragen voor beleidsvorming, beleidsontwikkeling en beleidsevaluatie ten aanzien van sportbeleid (incl. accommodaties);
- het voeren van regie bij de planvoorbereiding, realisatie en instandhouding van accommodaties voor zover deze worden gerekend tot gemeentelijke basisvoorzieningen;
- het (laten) verzorgen van beheer en exploitatie van basisvoorzieningen op het gebied van binnen- en buitensport;
- het stimuleren en ondersteunen van private initiatieven met een positieve maatschappelijke meerwaarde;
- het pro-actief stimuleren van samenwerking en afstemming met en tussen strategische partners als verenigingen, scholen, welzijnsinstellingen, etc.

2. Nadruk op jeugd, ouderen, allochtonen en mensen met een beperking.

In Deventer vinden we het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen sporten en bewegen. Binnen deze brede doelgroep worden wel enkele accenten gelegd op doelgroepen die specifiek worden aangemerkt als speerpunt in het gemeentelijk beleid.

De belangrijkste aandachtsgroepen worden gevormd door:

- jeugd en jongeren;
- ouderen;
- allochtonen;
- mensen met een beperking.

Jeugd en jongeren

Uit diverse onderzoeken is gebleken dat er sprake is van een toenemende bewegingsarmoede onder de Nederlandse bevolking. Steeds meer mensen kampen met overgewicht en de hiermee samenhangende gezondheidsproblemen. In het bijzonder onder de jeugd leidt deze ontwikkeling tot een groot maatschappelijk probleem.

Het stimuleren van actieve deelname van jeugd en jongeren in de leeftijd van 4-18 jaar kan een belangrijke bijdrage leveren om deze problematiek het hoofd te bieden. Met name vormen van sport en bewegen zijn hierbij goede instrumenten, maar ook de deelname aan welzijnsactiviteiten en (buiten)schoolse activiteiten draagt bij aan het versterken van de jeugdparticipatie. Bovendien heeft een actieve deelname van kinderen in onderwijs, welzijn en sport ook positieve effecten op de mentale en sociale vorming van jeugd en de integratie tussen verschillende bevolkingsgroepen.

Ouderen

Naast de jeugd en jongeren vormen ook de ouderen een specifieke aandachtsdoelgroep in het sportbeleid. De samenleving vergrijst en ook in Deventer zal het aantal ouderen de komende jaren toenemen. Het is van groot belang om deze groeiende groep blijvend deel te laten nemen aan de maatschappij en gelegenheid te bieden om hierdoor gezond en actief te blijven. Met dit uitgangspunt wordt ook aangesloten bij de kaders uit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) die aan gemeenten een grote verantwoordelijkheid toekent om maatschappelijke participatie van ouderen te bevorderen.

De gemeente Deventer wil dat voor ouderen activiteiten kunnen worden uitgevoerd en dat er voldoende sportaccommodaties zijn waar activiteiten voor ouderen kunnen worden georganiseerd. In nieuw te bouwen accommodaties en bestaande sportaccommodaties dient rekening gehouden te worden met ruimten voor ouderenactiviteiten.

Allochtonen

Ook de allochtone inwoners van Deventer kunnen als specifieke doelgroep worden aangemerkt als het gaat om het vergroten van de sportdeelname. De ervaring leert namelijk dat de sportdeelname en lidmaatschap van sportverenigingen onder allochtonen op een lager niveau ligt dan bij autochtonen. De verschillen zijn het grootst bij de Turkse en Marokkaanse bevolkingsgroepen en dan vooral bij vrouwen en ouderen. Onder tweede generatie allochtonen ligt de sportdeelname weliswaar al op een hoger peil dan onder de eerste generatie, maar desondanks blijft ook onder de tweede generatie de sportdeelname nog achter ten opzichte van een vergelijkbare groep autochtonen.

Uit onderzoek naar sportgedrag van (allochtone) jongeren blijkt dat de afkomst van kinderen mede bepalend is voor de belangstelling voor een bepaalde sport. Allochtone jongens kiezen vooral voor sporten die een brede populariteit genieten (voetbal en basketbal) of voor een sport die in het land van herkomst een grote populariteit kent. De voorkeur van allochtone meisjes gaat vooral uit naar niet-competitieve sporten zoals fietsen, zwemmen, bewegen op muziek, aerobics en zelfverdediging. Naast het verminderde aandeel in de sportdeelname komt tevens naar voren dat allochtonen weliswaar minder vaak lid zijn van sportverenigingen dan autochtonen, maar dat ze wel vaker lid zijn van sportscholen.

Mede gezien de samenstelling van deze bevolkingsgroep en de positieve invloeden die vanuit sportdeelname kunnen worden afgeleid (zoals bevordering van integratie en participatie) willen we de integratie en sportdeelname van allochtonen in de gemeente Deventer verder bevorderen. Hiertoe wordt in nauwe samenspraak met onder meer de sportverenigingen, overige beleidsterreinen én de diverse organisaties vanuit de eigen allochtone gemeenschap een passend beleid ontwikkeld.

Hierbij willen we enerzijds inzetten op het vergroten van het aantal allochtonen binnen de sportverenigingen. Het gaat hierbij zowel om actieve leden als ook een stimulering van het aantal allochtonen binnen het kader van verenigingen. Anderzijds willen we ook de doorstroom van allochtone inwoners vanuit jeugdbeleid, jongerenwerkers, ouderenbeleid en buurtsportwerkers naar sportverenigingen en commerciële sportinstellingen (zoals fitness-centra, budosport centra etc.) verbeteren.

Mensen met een beperking

Om de participatiegraad van mensen met een beperking in de maatschappij te stimuleren is het van belang dat deze doelgroep deelneemt aan activiteiten en in staat wordt gesteld laagdrempelig gebruik te maken van de maatschappelijke accommodaties. Laagdrempeligheid dient in dit verband zowel letterlijk als figuurlijk te worden opgevat.

Aandacht dient te worden besteed aan het actief stimuleren van mensen met een beperking om deel te nemen aan activiteiten en evenementen. Net als voor de senioren kan hierbij worden gedacht aan de organisatie van doelgroepgerichte activiteiten en het breder bekend maken van mensen met een beperking bij het activiteiten- en accommodatieaanbod.

In letterlijke zin dienen gebouwen fysiek geschikt te zijn voor gebruik door mensen met een beperking. Dit betekent onder meer dat:

- hoge drempels dienen te worden vermeden;
- gangpaden voldoende breed en obstakelvrij worden vormgegeven;
- waar nodig c.q. noodzakelijk (trap)liften worden toegepast;
- et cetera.

Voor bestaande gebouwen geldt dat deze zoveel mogelijk toegankelijk worden gemaakt. Bij nieuwe gebouwen wordt de toegankelijkheid voor mensen met een beperking gewaarborgd door toepassing van het 'Handboek Toegankelijkheid' in de ontwerpfase.

3. Bevorderen gezonde leefstijl

Veel Nederlanders hebben overgewicht. Dit wordt veroorzaakt door te veel en ongezonde voeding enerzijds en te weinig bewegen anderzijds.

Uit onderzoek van het RIVM¹ blijkt dat ruim 40% van de volwassenen onvoldoende beweegt. Voor kinderen en jongeren is dit percentage nog groter. Sport is een vorm van intensieve lichamelijke activiteit waardoor de conditie van het hart en de longen verbetert. Bijvoorbeeld voetballen, atletiek en zwemmen. Veel belangrijker is het dat mensen dagelijks meer bewegen. Het gaat dan om matig intensieve beweging zoals fietsen, wandelen, e.d. Veel overgewicht wordt veroorzaakt door te weinig beweging. Behalve dat er voorlichting gegeven moet worden over de noodzaak van beweging en mensen gestimuleerd moeten worden tot beweging is het ook belangrijk dat de omgeving aan een aantal randvoorwaarden voldoet en uitnodigt tot beweging. Er moeten goede fietspaden zijn, voldoende speel en groenvoorzieningen en zichtbare trappenhuizen en de omgeving moet sociaal veilig zijn. Ook kan de gemeente mensen met een lage Sociaal Economische Status (SES) tegemoet komen door lidmaatschap van een sportclub te subsidiëren.

¹ Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

4. Breedtesport en prestatieve sport boven topsport

Breedtesport is een bindende factor in de samenleving. Daarin komen gezondheid, veiligheid, overdracht van waarden en normen, integratie en maatschappelijke binding bijeen. Vanuit de maatschappelijke functie en verantwoordelijkheid van de gemeente ligt de nadruk binnen het sportbeleid op het voorzien in voldoende en goede mogelijkheden voor de breedtesport en prestatieve sport².

Daarnaast wordt echter ook onderkend dat aansprekende topsportprestaties:

- de breedtesport van een impuls kunnen voorzien;
- bijdragen aan de trots en het wij-gevoel onder de inwoners van Deventer;
- bijdragen aan een positief imago van de gemeente.

Hoewel de gemeente Deventer, vanuit voorgaand genoemde effecten, positief staat tegenover ontwikkelingen op het gebied van topsport, wordt topsport niet gezien als speerpunt in het gemeentelijk sportbeleid. Met een keuze voor de breedtesport en prestatieve sport wordt beoogd om de beschikbare middelen zodanig in te zetten dat deze het grootste bereik onder de Deventer bevolking sorteren. Het stimuleren van topsportprestaties wordt primair gezien als een taak van de verenigingen, waarbij de gemeente in voorkomende gevallen uitsluitend een ondersteunende rol kan vervullen waar het gaat om het faciliteren van de topsport.

5. Vergroten van samenwerkend vermogen

Diverse sportbonden zoals bijvoorbeeld de KNVB, KNGU, KNHB en KNZB zetten in op vitale verenigingen. De vitaliteit van een vereniging wordt door de KNVB onder andere beoordeeld op de volgende aspecten:

- financiën;
- accommodatie;
- plezier en respect;
- communicatie;
- beleid;
- organisatiestructuur;
- en maatschappelijke positie.

Een vitale vereniging weet de jeugd vast te houden en de leden ook als vrijwilliger aan zich te binden. De gemeente Deventer wil dit stimuleren en hiertoe de samenwerking met de sportbonden zoeken. Zij is zich bewust van haar verantwoordelijkheid ten aanzien van de sportmogelijkheden voor de verenigingen in de gemeente, en wil hieraan ook graag invulling geven. Hierbij is de input en betrokkenheid van verenigingen, organisaties en individuen onmisbaar. Om gezamenlijk het rendement van de sport te versterken wordt ingezet op het optimaliseren van het samenwerkend vermogen binnen de sport.

De gemeente Deventer wil faciliterend zijn in het bevorderen van samenwerking en afstemming tussen sportverenigingen onderling en organisaties en instellingen uit aanverwante sectoren zoals bijvoorbeeld onderwijs, zorg en welzijn. Daarnaast dient in het kader van de gemeentelijke beleidscyclus de constructieve dialoog tussen de gemeente en de belangrijkste sportactoren structureel te worden ingebed. Het onderhouden van nauwe banden met een algemeen vertegenwoordigend orgaan voor de lokale sportverenigingen is hierbij essentieel. Een belangrijke rol wordt derhalve toegekend aan Sport Service en een lokale sportbundeling (zoals de Deventer Sportraad) om zowel gevraagd als ongevraagd de gemeente te adviseren ten aanzien van sportaangelegenheden.

² Onder prestatieve sport wordt sport verstaan waarin de nadruk ligt op het competitieve element.

6. Basisvoorzieningenniveau

Om onderscheid aan te kunnen brengen tussen de voorzieningen die per definitie door (of met behulp van) de gemeente Deventer dienen te worden aangeboden en voorzieningen waarvoor deze gemeentelijke verantwoordelijkheid niet per definitie geldt, wordt het begrip 'basisvoorziening' gebruikt. De invulling van het begrip basisvoorziening is niet eenduidig voor alle gemeenten vast te stellen. De vraag of iets een basisvoorziening is hangt immers af van lokale omstandigheden, de bestaande beleidskaders, de politiek-bestuurlijke visie en voorkeuren, maar ook van de wettelijke taken en verplichtingen van een gemeente.

In een eerdere sportnota zijn deze verantwoordelijkheden uitgewerkt en is bepaald in welke gevallen de gemeente een rol dient te spelen. Bij het opstellen van voorliggende Sportbeleidsnota Deventer Vitaal 2009-2012 alsmede de Integrale Toekomstvisie Binnen- en Buitensportaccommodaties is, op basis van voortschrijdend inzicht, opnieuw invulling gegeven aan deze indeling en zijn de criteria uit het verleden bijgesteld en waar nodig herschreven.

Dit heeft geleid tot een nieuwe indeling in 'basissporten' en 'basissportvoorzieningen'. Op basis van deze indeling kunnen sporten, functies en accommodaties worden aangeduid die de gemeente vanuit haar maatschappelijke verantwoordelijkheid te allen tijde wenst te ondersteunen. Dit zijn de zogenoemde 'basissporten'. De sportgerelateerde voorzieningen, horende bij deze basissporten, worden dienovereenkomstig dan ook gerekend tot 'basissportvoorziening' en door de gemeente passend gefaciliteerd

7. Uitgebalanceerd aanbod

Binnen het gemeentelijk accommodatiebeleid wordt gestreefd naar het realiseren van een optimaal aanbod aan onderwijs-, welzijn en sportvoorzieningen die toegankelijk en bereikbaar zijn voor alle inwoners van de gemeente Deventer.

Een optimaal aanbod betekent dat accommodaties³ zowel in kwalitatief als in kwantitatief opzicht voldoen aan de reële wensen en behoeften van de voornaamste gebruikers(groepen). Voor zover er sprake is van een accommodatietekort of ondermaatse kwaliteit spant de gemeente zich in om het aanbod hierop aan te passen. Daarnaast dienen situaties van overcapaciteit waarin accommodaties structureel onvoldoende worden gebruikt, vroegtijdig te worden signaleerd en waar mogelijk te worden opgevolgd door maatregelen om deze overcapaciteit op te heffen.

De toegankelijkheid en bereikbaarheid van de accommodaties dient zowel in fysieke als in randvoorwaardelijke zin te worden gewaarborgd. In fysiek opzicht gaat het hierbij om een goede geografische spreiding van accommodaties over de gemeente rekening houdend met de belangrijkste bevolkingsconcentraties. Met name voor bepaalde wijkgebonden functies zoals een gymnastieklokaal of een voetbalveld is het van belang dat deze in de directe nabijheid van de woonomgeving worden gesitueerd en dat de te overbruggen afstanden beperkt blijven. Voor bepaalde wijkoverstijgende voorzieningen (bijv. sporthal) geldt dat de afstand enigszins groter mag zijn, maar is het wel zaak dat deze centraal worden gevestigd zodat ze een groot verzorgingsgebied kunnen bedienen. Een ander element van fysieke toegankelijkheid betreft de toegankelijkheid van gebouwen voor verschillende doelgroepen, in het bijzonder voor mensen met een beperking.

Toegankelijkheid en bereikbaarheid in randvoorwaardelijke zin zien erop toe dat eenieder ook daadwerkelijk op een laagdrempelige manier van de maatschappelijke accommodaties gebruik kan maken. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het hanteren van maatschappelijke tarieven zodat de financiële drempels om deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten worden beperkt.

³ Waar wordt gesproken over accommodaties betreft het sportaccommodaties, ten zijn nadrukkelijk anders benoemd.

8. Multifunctionaliteit en clustervorming

Doel van het (sport)accommodatiebeleid is om te komen tot een doelmatig en efficiënt gebruik van dit gemeentelijk maatschappelijk vastgoed. Van groot belang hierbij is dat wordt gestreefd naar een optimale bezetting van accommodaties.

Om deze optimale bezetting te bewerkstelligen kiest de gemeente Deventer bewust voor een integrale en beleidsterreinoverstijgende aanpak. Hieronder wordt verstaan dat in het accommodatiebeleid nadrukkelijk relaties en dwarsverbanden worden gelegd tussen onderwijs, welzijn en sport. Accommodaties dienen derhalve niet uitsluitend vanuit hun primaire functie te worden beschouwd maar veel meer als brede maatschappelijke voorzieningen die voor meerdere doeleinden kunnen worden ingezet.

Belangrijke instrumenten om invulling te geven aan de integrale benadering van het accommodatiebeleid zijn multifunctionaliteit en clustervorming. Bij multifunctioneel gebruik van accommodaties gaat het erom om algemene ruimten voor zoveel mogelijk functies en gebruikersgroepen in te zetten. De multifunctionele inzetbaarheid van accommodaties kan worden bevorderd door:

- breder benutten van bestaande accommodaties (programmering, communicatie);
- geschikt maken van accommodaties voor multifunctioneel gebruik (fysieke aanpassingen);
- nastreven multifunctionaliteit bij nieuwbouw, vervanging en renovatie.

Clustervorming heeft betrekking op het samenvoegen van meerdere functies op één locatie of in één bouwkundige eenheid. Door aanverwante functies in elkaars nabijheid te situeren kan worden geprofiteerd van schaal- en synergievoordelen in zowel de realisatie als de exploitatie.

De mogelijkheid om meerdere functies te combineren in één gebouw of clusteraccommodatie doet zich met name voor wanneer sprake is van (vervangende) nieuwbouwwontwikkelingen. Een goed voorbeeld hiervan betreft de te realiseren Wijkvoorzieningencentra (WVC's) in Keizerslanden en Rivierenwijk. Daarnaast kan bij vervangende nieuwbouw van reeds bestaande accommodaties geopteerd worden voor het samenvoegen van voorzieningen waardoor per saldo het aantal *voorzieningen* gelijk blijft of toeneemt maar het aantal *accommodaties* afneemt.

De ontwikkeling van een brede school is een geïllustreerd voorbeeld van een combinatie tussen onderwijs, welzijn en sport die elders in Nederland zijn waarde heeft bewezen. Ook het inzetten van sportaccommodaties en sportverenigingen ten behoeve van bijvoorbeeld naschoolse opvang of buurtactiviteiten geldt als een bekende combinatie van functies. In dit verband kan ook de toepassing van kunstgras op sportparken worden aangehaald. Kunstgras heeft niet alleen een hogere bespelingintensiteit, waardoor velden de gehele dag (en voor meerdere doeleinden) kunnen worden gebruikt, maar leent zich ook bij uitstek als multifunctionele ondergrond waardoor naast sport ook andersoortig gebruik mogelijk wordt.

Multifunctionaliteit en clustervorming vraagt om een sterke betrokkenheid van en samenwerking tussen de gemeente, verenigingen, scholen, welzijnsinstellingen en overige private accommodatieaanbieders. Om deze samenhang te bevorderen wil de gemeente Deventer partijen actief betrekken bij nieuwe ontwikkelingen en wil zij strategisch overleg met de belangrijkste actoren structureel inbedden in de gemeentelijke beleidscyclus.

9. Aandacht voor alle kernen

De gemeente Deventer bestaat naast de gelijknamige stad tevens uit een aantal dorpen en kleinere kernen. Hoewel de gemeente Deventer vraagt om een zekere mate van onderlinge eenheid en binding, is het de uitdrukkelijke wens van de gemeente om deze uniformiteit niet ten koste te laten gaan van de identiteit, uniciteit en het karakter van de individuele kernen.

Belangrijk aandachtspunt hierbij is behoud van de leefbaarheid van de kernen, onder meer door het handhaven van eigen voorzieningen en functies. Geredeneerd naar de sport betekent dit dat ook in de kleine kernen een solide basis van een binnen- en buitensportvoorziening dient te worden gehandhaafd. Hieronder worden in dit verband een gymnastieklokaal en een veldsportaccommodatie verstaan.

Om hieraan gestalte te geven is het wenselijk dat functies, voorzieningen, faciliteiten en marktpartijen de krachten bundelen en zoeken naar combinatiemogelijkheden. Bundeling van voorzieningen wordt op kernenniveau nagestreefd door de benutting van bestaande accommodaties te verbreden en diverse functies onder één dak samen te brengen. Voorbeelden waarop in dit verband kan worden aangesloten zijn de realisatie van een Kulturhus of de vorming van multifunctionele dorpshuizen in bestaande (sport)voorzieningen die hierdoor een bredere functie krijgen.

De wens tot instandhouding van basisvoorzieningen in de (kleine) kernen, impliceert ook dat centralisatie van accommodaties en functies op gemeenteniveau slechts kan worden toegepast voor functies die het niveau van basisvoorziening overstijgen. Vanwege de organisatiekracht en de historische situatie zijn eigendom en beheer in dorpen soms anders geregeld dan in de rest van Deventer. Deze situatie handhaven we vanwege het draagvlak.

4. Hoe pakken we het aan

In de voorgaande hoofdstukken is beschreven wat er in de periode 2003 tot nu reeds is gedaan op het terrein van sport, welke kaders van toepassing zijn op het nieuwe sportbeleid en welke de visie op het gemeentelijk sportbeleid voor de komende jaren is. In voorliggend hoofdstuk wordt tenslotte beschreven hoe we het sportbeleid gaan oppakken, door het benoemen van concrete doelen en actiepunten.

4.1. Sport en de rol van de gemeente Deventer

Ten aanzien van het nieuwe sportbeleid voor de gemeente Deventer kunnen, op basis van de in hoofdstuk 3 gepresenteerde visie op sport, resumerend de volgende doelstellingen worden benoemd:

1. **het vergroten van de sportdeelname, met als accenten:**
 - nadruk op jeugd, allochtonen, ouderen en mensen met een beperking;
 - bevorderen gezonde leefstijl.
2. **kwaliteit van de sportbeoefening vergroten, met als accenten:**
 - breedtesport en prestatieve sport boven topsport;
 - vergroten van samenwerkend vermogen.
3. **kwaliteit van de sportinfrastructuur versterken met als accenten:**
 - basisvoorzieningenniveau;
 - uitgebalanceerd aanbod;
 - multifunctionaliteit en clustervorming;
 - aandacht voor alle kernen.

Binnen de sociale structuurvisie stelt de gemeente in haar handelen een aantal uitgangspunten centraal, te weten:

- eigen initiatief en verantwoordelijkheid van burgers en instellingen
- gebruik maken van de 'kracht van de stad'
- versterking van de regierol van de gemeente, zowel op beleidsniveau als op uitvoeringsniveau
- de focus van de gemeente richt zich op kerntaken
- minder beleid, meer doen

Dat betekent, dat:

- sport primair zelforganiserend is
- actoren binnen de stad samenwerken om hun rol goed op te pakken
- de gemeente partijen samenbrengt en bevordert dat partners op een zelfde doel gericht zijn
- de gemeente meewerkt aan oplossingen zonder de verantwoordelijkheid over te nemen.

De rol van de gemeente hier bij is:

- faciliteren en ondersteunen van de sport waar dat moet
- geven van (tijdelijke) stimuleringsimpulsen in brede zin ter bevordering van de ontwikkeling van de sport

In concrete zin wenst de gemeente Deventer invulling te geven aan deze **regierol** door:

- Het zorgdragen voor beleidsvorming, beleidsontwikkeling en beleidsevaluatie ten aanzien van sportbeleid (incl. accommodaties);
- het voeren van regie bij de planvoorbereiding, realisatie en instandhouding van accommodaties voor zover deze worden gerekend tot gemeentelijke basisvoorzieningen;
- het (laten) verzorgen van beheer en exploitatie van basisvoorzieningen op het gebied van binnen- en buitensport;
- het stimuleren en ondersteunen (organisatorisch en/of financieel) van private initiatieven met een positieve maatschappelijke meerwaarde;
- het pro-actief stimuleren van samenwerking en afstemming met en tussen strategische partners als verenigingen, scholen, welzijnsinstellingen, etc.

Ten aanzien van voornoemde regierol kunnen twee uitzonderingen worden aangegeven; het betreft hier de ondersteuning van commerciële sportorganisaties en het ondersteunen van topsport.

Commerciële sportorganisaties worden financieel niet ondersteund. Wanneer zij een bijdrage leveren aan de doelstellingen van het sportbeleid van de gemeente Deventer zal op individuele basis worden bezien in hoeverre facilitaire ondersteuning kan worden geboden, zoals bijv. verhuur en RO-procedures.

Wanneer topsport een bijdrage levert aan de doelstellingen van het sportbeleid van de gemeente Deventer zal op individuele basis worden bezien in hoeverre facilitaire ondersteuning kan worden geboden. Het organiseren van (inter)nationale sportevenementen wordt door de gemeente waar mogelijk ondersteund met subsidie en/of facilitering van de evenementen.

4.2. Vergroten sportdeelname

Sport en bewegen zijn een goede manier om gezond te blijven. Tevens biedt het mogelijkheden om te participeren en te integreren in de maatschappij en geeft het jongeren een alternatief voor een zinvolle tijdsbesteding. Daarnaast bevordert sport 'fair play'. De gemeente wil een vermindering van de bewegingsarmoede en de vergroting van de sportdeelname stimuleren en faciliteren. Hierbij worden o.a. betrokken onderwijs, sportverenigingen en maatschappelijke organisaties. De gemeente wil sporten en bewegen voor iedereen betaalbaar houden. Ondersteuning wordt geboden d.m.v. subsidies en Recht op!

Doelen

Voor de inwoners van de gemeente Deventer betekent het dat aan het eind van de beleidsperiode 2012:

- het percentage regelmatige sporters en het aantal mensen dat regelmatig beweegt, met name kinderen en jongeren, ouderen, allochtonen en mensen met een beperking, binnen Deventer verder is gegroeid (Dit percentage is in 2008 65%). Hieraan hebben sportverenigingen, scholen, commerciële en maatschappelijke organisaties een bijdrage geleverd.
- het sport en beweegaanbod grotendeels inspeelt op de behoefte van de sporter.
- meer faciliteiten aanwezig zijn voor individueel en ongeorganiseerd sporten en bewegen.
- kinderen in het basisonderwijs 3 uren per week beweging/sport krijgen aangeboden via school of naschoolse opvang georganiseerd door vakleerkrachten of sportverenigingen.

Actiepunten

Om de faciliteiten voor de inwoners van Deventer op sport- en beweeggebied te verbeteren wordt met name ingezet op afstemming van beleid en zo nodig stimulering sportdeelname. Dat wordt bereikt door inzet op de volgende punten.

1. sport en beweegactiviteiten in het WMO uitvoeringsprogramma
Bij het uitvoeringsprogramma WMO 2008-2011, wordt met ingang van de jaarschijf 2010 rekening gehouden met activiteiten op sport- en beweeggebied voor kwetsbare groepen, (m.n. ouderen en mindervaliden) en jeugd. Dit sluit aan bij de doelstellingen uit het WMO beleidsplan, betrokken burgers: activering van kwetsbare inactieve burgers en jeugd: preventie en voorlichting. Door in te zetten op sport en beweegactiviteiten voor jeugd wordt tevens uitvoering gegeven aan twee doelstellingen uit de nota lokaal gezondheidsbeleid 2008-2011 Deventer vitaal.
Er wordt aansluiting gezocht bij het WMO-beleid omdat de WMO een stimulans geeft om mensen zo lang mogelijk zelfstandig te laten functioneren. Van doorslaggevend belang hierbij is de mate van welzijn en gezondheid van de mens. Sport en bewegen zijn bij uitstek het middel om welzijn en gezondheid te bevorderen.
2. sport vormt een onlosmakelijk onderdeel van verschillende beleidsvelden.
Sport wordt integraal opgenomen in beleidsvelden waarin het een rol speelt. Dit geldt m.n. voor:
 - het jeugdbeleid met als aanknopingspunten, preventie, participatie en overlast voorkomen;
 - het algemeen welzijnsbeleid met als aanknopingspunt m.n. participatie;
 - het algemeen accommodatiebeleid met als aanknopingspunten multifunctionaliteit, clustervorming en medegebruik.
 - het algemeen integratiebeleid met als aanknopingspunt m.n. integratie en participatie van allochtonen;
3. onderzoek diversiteitsbeleid
Er wordt onderzoek verricht naar de noodzaak van een diversiteitsbeleid. Zonodig worden doelgroepen gestimuleerd hun sportdeelname te vergroten en worden waar mogelijk subsidiestromen hierop afgestemd.
4. vergroten mogelijkheden individueel sporten en bewegen
Steeds meer mensen willen graag alleen en op het moment dat hen dat uitkomt sporten en bewegen. Omdat het belangrijk gevonden wordt dat zoveel mogelijk mensen sporten en bewegen dienen de sportmogelijkheden om individueel te sporten te worden vergroot. Particuliere initiatieven hiertoe worden gefaciliteerd.
5. invoering van combinatie functies onderwijs, sport en cultuur
In Deventer wordt uitvoering gegeven aan de combinatiefuncties. Zowel school, sport als cultuur kan een belangrijke bijdrage leveren aan die sociale samenhang. Deze regeling sluit goed aan bij het doel om kinderen in het basisonderwijs tenminste 3 uur per week te laten bewegen c.q. sporten onder- of na schooltijd. De ervaringen van de BOS-projecten, die worden uitgevoerd en gefinancierd tot en met 2009, zullen hierbij betrokken worden.
6. onderzoek mogelijkheden Nationaal Actieplan Sport en Bewegen
Het NASB brengt de "weinig-actieven" meer en structureel in beweging. Het NASB stelt geld beschikbaar voor gemeenten, biedt advies, deskundigheidsbevordering en levert inzicht in effectieve interventies. Hiermee kunnen gemeenten samen met lokale partners makkelijk en snel aan de slag. Onderzocht wordt of het NASB ook in Deventer ingevoerd kan worden.

4.3. Kwaliteit Sportbeoefening

Sportverenigingen krijgen een nog nadrukkelijker rol in de maatschappij. Ook worden steeds meer verantwoordelijkheden bij sportverenigingen neergelegd. De gemeente stimuleert sportverenigingen door te groeien naar een 'vitale vereniging'.

Een 'vitale vereniging' kenmerkt zich door haar hedendaags en toekomstgericht verenigingsbeleid. Dergelijke verenigingen zijn niet alleen op zichzelf gericht maar hebben oog voor hun directe omgeving en hun maatschappelijke positie binnen de gemeente. Hiertoe creëren zij een sport- en activiteiten aanbod dat niet alleen bijdraagt aan de sportiviteit, gezondheid en welbevinden van de eigen leden maar óók van de bevolking in de kern, wijk of stad.

Een vitale vereniging heeft zich aangepast aan de veranderende samenleving. Op basis van een helder inzicht in de wensen en eisen van (huidige én toekomstige) leden zorgt de vereniging er voor dat er een voor alle partijen passend sportaanbod wordt aangeboden. Regelmatige terugkoppeling met de achterban draagt ertoe bij dat vraag en aanbod te allen tijde in balans is. De vereniging draagt actief bij aan een positief sportklimaat in de gemeente en is herkenbaar in de kern, wijk of stad. Enerzijds door bij te dragen aan evenementen en gemeentebrede activiteiten, en anderzijds door nadrukkelijk de samenwerking te zoeken met andere maatschappelijke partners zoals bijvoorbeeld de diverse onderwijs- en welzijnsinstellingen in de stad.

Het is hierbij van belang op te merken dat de omvang van de sportvereniging (aantal leden) niet alleen bepalend is om in aanmerking te kunnen komen voor het predicaat 'vitale vereniging'. Binnen alle takken van sport en op elk niveau zijn er voor de verenigingen mogelijkheden om zich als 'vitale vereniging' te presenteren.

Niet alle verenigingen zullen zo maar, zonder hulp, de stap naar vitale verenigingen kunnen zetten. De reeds geconstateerde knelpunten ten aanzien van de vrijwilligers en het bestuurlijk vermogen van verenigingen (terugloop van kader en ontbreken van kennis) maken het voor verenigingen moeilijk om zich tot 'vitale verenigingen' te ontwikkelen.

Daarom kunnen zowel potentiële als reeds erkende 'vitale vereniging' in aanmerking komen voor facilitaire en/of financiële ondersteuning vanuit de gemeente. Daarnaast kan elke vereniging gebruik maken van Sport Service of het adviesplatform aangaande sport (de Deventer Sportraad). Sport Service heeft een ondersteunende rol voor sportverenigingen op een breed gebied. Als tegenprestatie kan van deze verenigingen bijvoorbeeld wel worden verwacht dat zij zich openstellen voor dan wel deelnemen aan maatschappelijke activiteiten, zoals sportstimuleringsprojecten, die door de gemeente, Sport Service of andere organisaties worden opgezet. De KNVB heeft reeds een landelijk meetinstrument ontwikkeld waarmee de vitaliteit onder de aangesloten voetbalverenigingen wordt bepaald aan de hand van de volgende hoofdoemers;

- financiën;
- accommodatie;
- plezier en respect;
- communicatie;
- beleid;
- organisatiestructuur en
- maatschappelijke positie.

Deze criteria kunnen tevens worden gebruikt om, tezamen met bovenstaande definitie, de overige sportverenigingen in Deventer op hun 'vitaliteit' te beoordelen en te bepalen in hoeverre verenigingen de financiële en facilitaire ondersteuning kunnen ontvangen. De invulling hiervan dient nader te worden uitgewerkt.

Doelen

Voor de sportvereniging betekent het dat aan het eind van de beleidsperiode 2012:

- een aantal sportverenigingen kan worden aangemerkt als 'vitale sportvereniging'.
- sportverenigingen hun maatschappelijke rol hebben opgepakt in samenwerking met onderwijs, welzijn en buurt/dorp/wijk(verenigingen).
- Burgers onder andere via de sportvereniging participeren
- sportverenigingen een brede basis hebben ontwikkeld die noodzakelijk is voor verdere ontplooiing van de breedtesport.
- een aantal sportverenigingen een nationaal of internationaal sportevenement hebben georganiseerd dat breed aandacht krijgt.
- sportverenigingen veelvuldig gebruik gemaakt hebben van de ondersteunende faciliteiten van Sport Service.

Actiepunten

Het wordt belangrijk gevonden dat sportorganisaties worden versterkt en hun maatschappelijke rol oppakken. Ingezet wordt daarom op de volgende punten.

7. introduceren van het begrip 'vitale vereniging'
De rol van sportverenigingen verandert nadrukkelijk. De interne structuur en organisatie moet aan steeds meer eisen voldoen. Dat vraagt meer kennis en kunde van bestuursleden. Bestuursleden krijgen hiernaast steeds meer verantwoordelijkheden. Problemen waar individuele verenigingen o.a. voor staan zijn financiën, behoud van vrijwilligers, geschoold kader, wet- en regelgeving, veranderende vraag naar sportaanbod. Maatschappelijk wordt ook meer van sportverenigingen verwacht. Men zal steeds meer naar buiten gericht moeten zijn om de maatschappelijke rol op te kunnen pakken. Dit vraagt soms om grotere en sterkere verenigingen, waarvoor ook fusies noodzakelijk kunnen zijn. Sportverenigingen zullen in staat moeten zijn deze veranderingen op te pakken. De gemeente wil dat graag stimuleren via het begrip 'vitale sportvereniging'. Wat de eisen voor een vereniging moeten zijn wordt nader uitgewerkt. Hiertoe zal de gemeente samenwerken met Sport Service, NOC*NSF en de diverse sportbonden die op dit moment gezamenlijk werken aan een invulling van de 'vitale sportvereniging'. Specifiek voor de voetbalverenigingen wordt, in het kader van het Grote Stedenbeleid van de KNVB, de samenwerking met de KNVB verder geïntensiveerd. Sport Service zal vervolgens, op basis van de resultaten en indien gewenst met ondersteuning vanuit de sportbonden, de verenigingscheck in het kader van de vitale vereniging in Deventer gaan verrichten.
8. onderzoek aanpassing subsidie-, tarieven- en accommodatiebeleid voor vitale verenigingen
Om sportverenigingen te stimuleren door te groeien naar een 'vitale vereniging' zal onderzocht worden hoe het bestaande instrumentarium aangepast kan worden. Deventer kent op dit moment een drietal subsidieregelingen, te weten de zgn 1/3 regeling⁴, de opleidingssubsidieregeling van kaderleden van sportverenigingen en de jeugdsport regeling. Een gedachtenlijn is om vitale verenigingen meer te faciliteren en te subsidiëren. Indien mogelijk wordt daarbij ook gekeken naar de kosten per sporter, per sportvereniging.
9. versterken sportverenigingen
Door het inzetten van de combinatiefuncties worden sportverenigingen versterkt met het oog op hun maatschappelijke functie en de inzet van sportverenigingen voor het onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk.
10. sportverenigingen werken samen met andere partijen.
In Deventer wordt uitvoering gegeven aan de combinatiefuncties onderwijs, sport en cultuur. Door het invoeren en uitwerken van de regeling moet nadrukkelijk samenwerking

⁴ Subsidiering voor het realiseren en in stand houden van eigen wedstrijdaccommodaties van sportverenigingen. Dit volgens het principe 1/3 voor rekening van de gemeente en 2/3 voor rekening van de sportvereniging.

gezocht worden met anderen partijen. Daarnaast bieden de ontwikkeling in het kader van de Brede School aanknopingspunten om de samenwerking verder te versterken.

11. participatie burgers bij sportverenigingen
Het wordt belangrijk gevonden dat burgers actief participeren in onze maatschappij en daarmee ook in sportverenigingen. Bij het 1^e actiepoint is de link gelegd naar het WMO beleid en het WMO uitvoeringsprogramma. Dat wordt hier ook gedaan, maar dan voor het onderdeel betrokken burgers: bestaande deelname aan, en vrijwilligerswerk voortzetten en vrijwilligerswerk aantrekkelijker maken. In het WMO uitvoeringsprogramma vanaf 2010 zal voor deze onderdelen ook de relatie naar sportverenigingen worden gemaakt.
12. vergroten dienstverlening Sport Service
Veel sportverenigingen in Deventer drijven op de inzet van vrijwilligers. Indien sportverenigingen dat wensen kunnen zijn ondersteuning krijgen van Sport Service. In de uitvoeringsovereenkomst met Sport Service worden afspraken gemaakt dat zij vraaggericht gaan werken richting sportverenigingen.
13. vergroten van samenwerkend vermogen
Een structureel overleg tussen de gemeente Deventer en de belangrijkste sportactoren wordt daarom van belang geacht. Daarbij gaan de geachten uit naar Sport Service en de Deventer Sportraad. In 2007 is door de Sportraad het initiatief genomen, na overleg met de gemeente, deel te nemen aan een pilotproject van de NISB (Nederlands Instituut voor Sporten en Bewegen) met betrekking tot het functioneren van lokale sportraden c.q. sportbundeling, om op basis hiervan haar eigen positie te bepalen. Het onderzoek verkeerd in de eindfase.
14. het sportaanbod sluit aan bij de maatschappelijk vraag
Sportverenigingen worden gestimuleerd een passend sportaanbod te ontwikkelen dat aansluit op de veranderende maatschappelijke vraag. Daarbij kunnen zij een beroep doen op de faciliteiten van Sport Service en aansluiting zoeken bij verschillende gemeentelijke beleidsterreinen, w.o. de WMO, het jeugdbeleid, de combinatiefuncties en het NASB. Een aantal sportverenigingen hebben, in het kader van hun specifieke sportactiviteiten, zelfs een regionale functie als het gaat om het aanbieden van een gevarieerd sportaanbod. Het is van belang ook deze verenigingen de gewenste ondersteuning te bieden om hiermee de sportdeelname op regionaal niveau te waarborgen.
15. sportverenigingen organiseren sportevenementen met (inter)nationale allure
Om Deventenaren, jong en oud, te stimuleren om te gaan sporten en om de bekendheid van Deventer te vergroten wordt het belangrijk gevonden dat in Deventer (inter)nationale sportevenementen worden georganiseerd. Dat kan op verschillende manieren door financiële ondersteuning en/of facilitering van sportorganisatie bij het evenementen. Er wordt een subsidieregeling voor het organiseren van evenementen opgesteld en in de uitvoeringsovereenkomst met Sport Service wordt een aantal te ondersteunen evenementen opgenomen.
16. onderzoek borgstelling Stichting Waarborgfonds
De mogelijkheden om sportverenigingen te kunnen ondersteunen met borgstellingen via de Stichting Waarborgfonds Sport en de gemeente voor het in eigen beheer ontwikkelen van accommodaties worden onderzocht. Door een borgstelling te verlenen kunnen leningen eenvoudiger en goedkoper worden aangegaan.

4.4 Sportinfrastructuur

De gemeente hecht veel waarde aan het ontwikkelen en in stand houden van een adequaat voorzieningenniveau voor de lokale bevolking dat in zowel kwalitatieve als kwantitatieve zin aansluit op de reële wensen van de gebruikersgroepen. Naast de gemeentelijke accommodaties die uit hoofde van de sociaal-maatschappelijke functie worden aangeboden, wordt ook afstemming met het aanbod aan particuliere accommodaties en organisaties van belang geacht. Accommodaties met een sociaal-maatschappelijk karakter dienen voor alle inwoners van de gemeente Deventer bereikbaar en toegankelijk te zijn. Reden is dat zij een bijdrage leveren aan de participatie en gezondheid van mensen en een bijdrage leveren aan de leefbaarheid in wijken en kernen.

Om voor de lange termijn zorg te dragen voor een accommodatieaanbod dat efficiënt en doelmatig kan worden ingezet is het van belang om heldere kaders te stellen ten aanzien van de wijze waarop door de gemeente wordt aangekeken tegen het maatschappelijk vastgoed en welke taken en verantwoordelijkheden de gemeente zichzelf in dit kader toekent.

De gemeente streeft naar een efficiënter en meer multifunctioneel gebruik van accommodaties. Ook van accommodaties die tot nu toe m.n. voor sportdoeleinden werden gebruikt.

Doelen

Deventer wil door het voeren van een gericht en pro-actief accommodatiebeleid aan het eind van de beleidsperiode 2012 in samenhangend accommodatiebeleid in gang is gezet, o.a. doordat:

- een levensloopbestendige deelname van de inwoners aan sportieve- en welzijnsactiviteiten is gestimuleerd;
- een voldoende aanbod aan sport- en speelmogelijkheden in wijken en dorpen aanwezig c.q. in onderzoek/ontwikkeling is, in samenwerking met o.a. sportverenigingen, en daarmee de participatie, gezondheid en leefbaarheid is vergroot;
- multifunctionele en clusteraccommodaties in de wijken en dorpen worden gerealiseerd;
- een optimale bezetting van de gemeentelijke accommodaties is gerealiseerd;
- de samenwerking en dwarsverbanden tussen accommodaties en instellingen op het gebied van onderwijs, welzijn en sport is bevorderd. Zodat sportaccommodaties breder ingezet worden en er efficiënt gebruik van wordt gemaakt.
- in de gemeente voldoende sportaccommodaties aanwezig zijn van goede kwaliteit.
- de sport bij de ontwikkeling van accommodaties, zoals bijv. WVC's, in een vroegtijdig worden betrokken;
- de ontwikkeling van de Holterwegzone (sportzone) een impuls heeft gegeven aan het sportaanbod in Deventer;
- de resultaten van de NV DOS zijn geëvalueerd en is geoptimaliseerd.

Actiepunten

Uitgangspunt voor de sportaccommodaties is dat deze aansluiten op de behoefte en vraag in Deventer. Om dat te bereiken wordt ingezet op de volgende punten.

17. opstellen van een integrale toekomstvisie binnen- en buitensportaccommodaties
In deze visie wordt o.a. aandacht besteedt het opstellen van criteria waaraan het accommodatiebeleid wordt getoetst, beheer en exploitatie van voldoende goed onderhouden sportaccommodaties, efficiënt ruimtegebruik en kwaliteitsimpuls, breder gebruik van sportaccommodaties, commerciële sport en de rol van de gemeente. De visie wordt uitgewerkt in een concreet plan van aanpak. Sportverenigingen zullen in een vroegtijdig stadium worden betrokken bij de ontwikkeling van sportaccommodaties. Deze visie is een vervolg op de nota buitensportaccommodaties.
18. onderzoek nieuw tarievenstelsel huur sportaccommodaties en 1/3 regeling
Onderzocht zal worden of in verband met het invoeren van het begrip 'vitale vereniging' en de toetsingscriteria voor sportaccommodaties (zie bij 17) de tarieven voor de huur van sportaccommodaties en de 1/3 regeling aangepast moeten worden.

19. onderzoek toepassing kunstgrasvelden

In de praktijk blijkt dat kunstgrasvelden efficiënter gebruikt kunnen worden. Onderzocht gaat worden hoe meer kunstgras zou kunnen worden toegepast dit in relatie tot efficiënter gebruik, vitale verenigingen en mogelijk gebruik door de buurt van dergelijke velden (voorbeeld gemeente Hengelo: gemeente stelt kunstgras beschikbaar als verenigingen ook bereid is buurtgebruik toe te staan).

20. een openbare ruimte die uitnodigt om te bewegen

Een openbare ruimte die uitnodigt om te bewegen zorgt ervoor dat de bewegingsarmoede minder wordt en daardoor mogelijk de gezondheid van mensen verbeterd. Dit wordt bereikt door de uitwerking van het speelbeleidsplan 'Spelen in Deventer, kiezen voor kwaliteit, 2006-2009. In deze periode wordt ongeveer 75% van de bestaande speelplekken opnieuw ingericht. In 2008 is het speelbeleidsplan geëvalueerd.

Daarnaast wordt bij de inrichting van de openbare ruimte rekening gehouden met groei van meer bewegen en sport in de openbare ruimte. Dit kan worden bereikt door een autoluwe, fiets- en beweegvriendelijke openbare ruimte met meer bruikbaar groen. Daarnaast wordt het belangrijk gevonden dat kinderen en jongeren kunnen spelen en bewegen in hun buurt of wijk, dat kan op grasvelden, beton of in een Cruijff Court-achtige voorziening. In elke wijk en in een vervolg fase elke grote buurt moeten daarom van dat soort voorzieningen worden gerealiseerd.

21. vaststellen bedrijfsplan en uitvoeringsovereenkomst NV DOS

De NV DOS is een 100% deelneming van de gemeente Deventer. De NV DOS exploiteert een aantal sportaccommodaties waarvan de grootste en meest bekende het Scheg complex is (zwembad, ijsbaan, sporthallen, diverse commerciële activiteiten en horeca met meer dan 1 miljoen bezoekers per jaar). Het grootste deel van de exploitatie wordt afgedekt door een subsidie vanuit programma 14 Sport.

In 2007 is besloten om door extern bureau onderzoek te laten doen naar de positionering van de NV DOS ten aanzien van de financiële situatie en de sportmarkt (stedelijk en regionaal). Hieruit zijn een aantal praktische en toekomstgerichte aanbevelingen voor de NV DOS naar voren gekomen. De aanbevelingen die in financiële zin zijn gedaan, zijn afgezet tegen de acute financiële knelpunten die in de bedrijfsvoering van de NV DOS konden worden vastgesteld. Ook is rekening gehouden met toekomstperspectief van specifiek De Scheg:

- als stedelijke voorziening met een (boven) regionale functie die financieel gezond moet blijven, ook als er meer concurrerende voorzieningen komen;
- als sportvoorziening onderdeel uitmakend van de te ontwikkelen sportzone.

De NV DOS heeft op basis van voornoemd onderzoek een bedrijfsplan opgesteld waarin de volgende punten aan de orde komen:

- Investerings in energiebesparende maatregelen, die zich zelf in principe kunnen terugverdienen.
- Het op orde brengen van de onderhoudssituatie en bedrijfsvoering. Op basis van de voorliggende analyse(s) de basisvoorziening structureel op orde te krijgen (en te houden).
- Het noodzakelijk opwaarderen van de basisvoorziening door het realiseren van een overkapping van de ijsbaan om het verder bezoekersverlies door nieuwe concurrerende ijsbanen te voorkomen.
- Het maken van een op de toekomst gericht plan van aanpak voor verdere investeringen. Dit uitgaande van een visie op de voorziening en de gehele sportzone.

Nadat het bedrijfsplan is vastgesteld wordt de uitvoeringsovereenkomst opgesteld en vastgesteld. In de uitvoeringsovereenkomst met de NV DOS komen tot uiting de bovengenoemde punten, het tarieven- en verhuurbeleid van de NV DOS. Onderdeel van de uitvoeringsovereenkomst met de NV DOS is de uitvoeringsovereenkomst met Sport Service.

4.5 Vervoltraject uitvoering en dekking

Bovenstaande doelen en actiepunten geven op hoofdlijnen invulling aan de uitwerking van het toekomstige sportbeleid voor de gemeente Deventer. Hiermee zijn de kaders van het beleid alsmede de uitwerkingsrichtingen bepaald.

Dit neemt niet weg dat het tempo en de prioritering van uit te werken actiepunten de komende jaren sterk afhankelijk is van de beschikbare gelden. Na vaststelling van de sportnota wordt er een uitvoeringsplan opgesteld waarin de verschillende deeltrajecten worden beschreven.

De huidige economische situatie brengt met zich mee dat de kans op extra middelen voor de uitwerking van de sportnota vrijwel nihil is. Het gevolg hiervan is dat binnen de reeds beschikbare middelen in programma 14, sport, een aantal acties uitgewerkt dienen te worden.

Naar mogelijkheden tot financiering uit b.v. de WMO of het Nationaal Actieplan Sporten en Bewegen wordt nader onderzoek gedaan, maar hierop kan geen claim gelegd worden. Ook hier zal het komende jaar een prioritering plaatsvinden.

Zoals gezegd komen er geen extra middelen beschikbaar voor de uitwerking van de sportnota. Aangezien we over een beleidsperiode van vier jaar praten, vinden wij het echter wel van belang om een zeer globaal inzicht te geven in de kosten van een aantal actiepunten.

Met name de investeringen in de diverse sportparken betreffen investeringen die over een beleidsperiode van vier jaar heen gaan. Nadrukkelijk is er bij het overzicht van gewenste investeringen in de sportparken gekozen voor een prioritering. Zodra in de komende jaren de financiële ruimte binnen de gemeente weer toeneemt, wordt vanuit het programma sport onderstaande prioritering gehanteerd bij voorstellen aan de raad.

Accommodatievisie

		Investering
1. Sportpark Zandweerd (2 ^e fase: volledige herinrichting ⁵)	€	3.500.000
2. Sportpark Rielerenk (1e fase: kunstgrasveld)	€	500.000
3. Wielerbaan/skeelerbaan	€	500.000
4. Sportpark Zonnebargh (Diepenveen)	€	1.000.000
5. Sportpark de Achterhoek (UD, Colmschate, jeugd GAE etc.)	€	1.000.000
6. Sportpark Colmschate Zuid (Helios)	€	PM
7. Sportpark Rielerenk (2e fase: herinrichting)	€	1.500.000
8. Sportpark de Looënk Bathmen	€	1.000.000
9. Professionaliseren beheer sportparken		PM

Sportnota

* St. Waarborgfonds Sport (garantiestelling)	PM
* Verhoging evenementensubsidie	€ 50.000
* Diverse onderzoeken (deels uitbesteden)	€ 100.000
* Beheer, exploitatie sporthallen	PM
* Vitale verenigingen	PM

⁵ Voor de eerste fase van herinrichting van sportpark Zandweerd is reeds 1,2 miljoen Euro beschikbaar gesteld.